

Karolina Wrona

V ASK

Konspekt z Wiedzy o kulturze

Temat: Pop-art.

Czas trwania: 3x45min

Cel ogólny: zapoznanie uczniów z pop-artem

Cele szczegółowe:

- zaznajomienie uczniów z głównymi cechami Pop-artu oraz ich przedstawicielami;
- przybliżenie uczniom cech kina i muzyki Pop-artu

Metody:

słowne, oglądowe, działalności praktycznej

Formy organizacji pracy uczniów:

Jednostkowa, zbiorowa

Środki dydaktyczne:

- projektor + komputer + głośniki;

Plan lekcji nr 1

- Na podstawie zgadywanki uczniowie dochodzą do tematu lekcji (Slajdy 1-24)

Sztuka Pop jest:

Popularna (przeznaczona dla masowej publiczności)

Prowizoryczna (rozwiązanie na krótko)

Do zastąpienia (z łatwością się ją zapomina)

Tania

Produkowana seryjnie

Młoda (przeznaczona dla młodych)

Zabawna

Sexy

Pomysłowa

Spektakularna

Bardzo dochodowa

[Richard Hamilton, 1957]

- *Definicja: Pop-art.* (z ang. *Popular art*= sztuka popularna)
prąd artystyczny w sztuce po II wojnie światowej, wywodzący się z ekspresjonizmu abstrakcyjnego. Pop-art narodził się w latach 1950-1960 niezależnie w Anglii i USA. Z Anglii przedostał się do Paryża. (Slajd nr 25)
- Historia(slajd 26-27)
Lata 60. to okres szybkiego rozwoju ekonomicznego Europy Zachodniej oraz Stanów Zjednoczonych. Dominuje przekonanie, że nic nie zatrzyma rozwoju gospodarczego,

że świat zachodni może być tylko coraz bogatszy, a problem bezrobocia jest już przeszłością. Pop-art - jako jeden z objawów sztuki społeczeństwa konsumpcyjnego - niewątpliwie odzwierciedla optymizm boomu gospodarczego. Ujmując rzecz szerzej, popkulturę możemy interpretować jako zachwyty światem produktów konsumpcyjnych i przemysłowych zaś sam pop-art jako jej materializację artystyczną wykorzystującą wszelkie symbole socjo- polityczne. Lata 60 są źródłem fascynacji do dzisiaj między innymi dlatego, że są jedynym w swoim rodzaju prototypem buntu młodego pokolenia przeciw normom mieszczańskim i polityce. Mini-spódniczki, długie włosy u chłopców, feminizm, wolna miłość przeplatają się z wydarzeniami politycznymi - zabójstwem Martina Luthera Kinga, wojną sześciodniową w Izraelu, partyzantką Che Guevary, śmiercią Churchilla, wojną w Wietnamie

- Inspiracją dla twórców było wszystko (slajd 28)
Mur w Berlinie, czapka Mao, wojna w Wietnamie i protesty pokojowe, gwiazdy Hollywood, sportowe samochody, masowa produkcja przemysłowa. Popkultura kojarzy się ze złym gustem, krzykliwymi, wyzywającymi kolorami. Choć styl ten ma rodowód amerykański jego początki sięgają angielskiej grupy Independent Group, którą tworzyli m.in. Richard Hamilton i Eduardo Paolozzi. Lansowali oni nowy kierunek w sztuce, bliski dadaizmowi. Charakteryzował go eklektyzm, mieszanie różnych gatunków sztuki, tworzenie kompozycji z przedmiotów codziennego użytku, przesiąknięcie wielkomięjskim charakterem. Styl wyróżnia się nieograniczoną swobodą twórczą, dążącą do zobrazowania cywilizacji wielkomięjskiej i jej kultury masowej. Cechy amerykańskiego pop-artu – obok wspomnianych wcześniej – to szczególnie widoczna gigantyczność formatów, używanie jaskrawych lub mdłych kolorytów, wirtuozeria rysunku, a przede wszystkim wyraźny zwrot ku figuracji. Wbrew różnym upodobaniom było to zdecydowanie najważniejsze zjawisko artystyczne w latach 1960-1970. W czasie gdy wszelkie artystyczne skandale były już – jak się wydawało – przeszłością, pojawiający się nurt sztuki pop-art odrażał i budził gwałtowne protesty. Twórcy pop-artu mówili, że ich sztuka jest buntem wobec elitarności sztuki. Pop-art zrodził się mianowicie w okresie zmęczenia sztuką artystyczną chciano zerwać z pojęciem artysty, który tworzy wyłącznie sztukę dla sztuki. Artysta miała to być osoba teraz komercyjna jeżdżąca szybkim samochodem udzielająca wywiadów na temat swoich honorariów
- (slajd 29) Pop-art w swych różnorodnych formach wypowiedzi ukazuje prawdę o naszym cywilizowanym świecie nawału informacji, zalewu reklamą, świecie wypełnionym twórcami masowej produkcji, rządzonego przez modę, wymagania masowej kultury: taniej rozrywki, kin, dyskotek, telewizorów
- Zadanie domowe: znajdź przykłady współczesnej muzyki pop

Przebieg lekcji 2

- Muzyka Pop-artu
W tym czasie w muzyce pojawiają się grupy „mocnego uderzenia” - The Beatles, The Animals i Rollings Stones Velvet Underground, .(slajd 30)
Velveci byli dzicy, uzależnieni od narkotyków i buntowniczy jak żaden zespół w tym czasie. Grali mieszanekę czarnego rytm'n'bluesa i muzyki eksperymentalnej. Ich lider, Lou Reed, pisał i śpiewał poetyckie, ostre teksty, pełne psychodelii, prochów, seksu, bluzgów i krytyki społecznej. Velvet Underground był właściwie kapelą punkową

dobrze 10 lat przed powstaniem punka. Wszystko to oznaczało, że Velveci nie mają najmniejszych szans na sukces. Tymczasem Morrissey zabrał Warhola na ich koncert. Andy był zachwycony. Powiedział, że Velveci robią w muzyce to, co on sam w sztuce. Ściągnął ich do Fabryki. Wymyślił im *image* i znalazł wokalistkę - Nico. Nico (Christa Paffgen) była topową modelką z Niemiec. Grała u Felliniego, wyglądała jak Walkiria i miała niesamowity, zimny niski głos. Velveci trochę opierali się zmianom, ale Fabryka zapewniała im instrumenty, narkotyki oraz salę prób, słuchali się więc Warhola. I dobrze zrobili. Andy wyprodukował im płytę. Nie znał się ani trochę na produkowaniu nagrań - po prostu wynajął studio i pozwolił Velvetom robić wszystko, co chcieli. Oznaczało to bardzo wiele - nikt inny w tym czasie nie miał odwagi dać im wolnej ręki. Warhol znał się za to doskonale na promocji i zrobił z Velvetów gwiazdy. Płyta „Velvet Underground & Nico” stała się jednym z najważniejszych albumów w historii muzyki rockowej.

- Piosenki grupy Velvet Underground (slajd 30-31)
- Dyskusja na temat współczesnej muzyki pop, jej podobieństw i różnic w stosunku do tej, która powstała w latach 60
- Z czasem zjawisko pop kultury staje się wszechobecne: powstaje teatr pop, mieszający wiele technik: mixed-media, living-teatr, antyteatr, rewie szokowe i happeningi. Powstają musicale: „Hair”, „Paradise now” czy „Oh Calcutta”.
- Film:
Świat filmu odpowiada filmami Rogera Vadima i Jean-Luc Godarda. Reaguje też serią filmów undergroundowych, m.in. Andy Warhola.(slajd 32) Chce rejestrować wszystko bez wartościowania, mechanicznym okiem. W roku 1963 kupuje 16 milimetrową kamerę i zaczyna realizować eksperymentalne filmy, początkowo nieme, statyczną kamerą. Pierwszym filmem jest trwający kilka godzin „Sleep” (1963), natomiast pierwszy sukces wśród publiczności przyniósł mu film „The Chelsea Girls”(1966).
- Projekcja fragmentu filmu (Slajd 33)
- Nauczyciel wraz z uczniami stara się odnaleźć charakterystyczne dla kierunku cechy w filmie
- Literatura - objawia ewidentne skłonności do trywialnych produktów cywilizacji i pragnie przez to zachować swój antyelitarny charakter. „Nowi anty-bogowie - powiada Leslie A. Fiedler w wykładzie o „postmodernistycznej literaturze” - anty-bohaterowie, post-bogowie i post-bohaterowie wywodzą się ze świata jazzu, rock and rolla, nagłówków gazetowych i komiksów, starych filmów, książek dla dzieci...” W stylu pop tworzyło wielu pisarzy m.in.: Allen Ginsberg („Skowyt”), J. Kerouac („W drodze”, „Nagi lunch”), K. Vonnegut („Rzeźnia numer pięć”, „Kocia kołyska”). (slajd 34)
- Zadanie domowe: wypisz cechy Pop-artu.

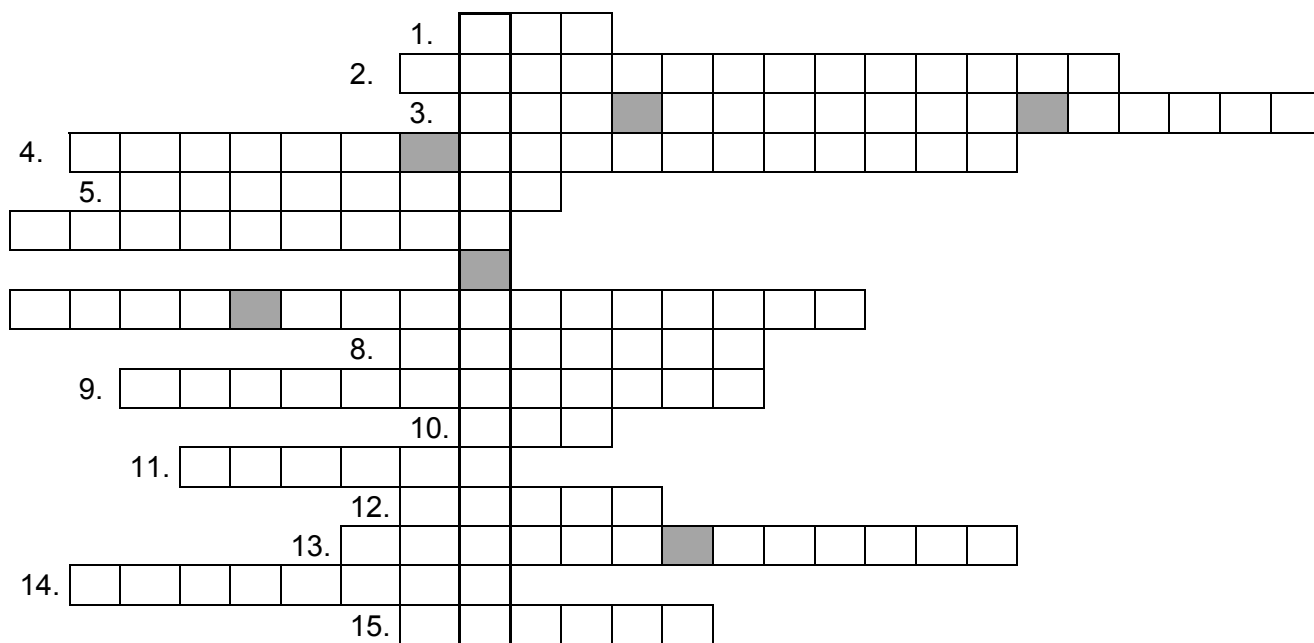
Lekcja 3

- W sztuce Pop-art stosuje się różne techniki. Są to kolaże, asambláže, montáže, przedmioty gotowe, environments, techniki drukarskie, a w malarstwie akryl na płótnie i tradycyjny olej. (slajd 35)
- Najbardziej znanym artystą tego przełomu stał się **Andy Warhol** (1928-1987). (slajd 37-43).
- Nauczyciel pyta uczniów o cechy charakterystyczne widzianych dzieł

- Jego popularność porównywana bywa do popularności supergwiazd filmu czy muzyki młodzieżowej, co tym bardziej skłania do spojrzenia na działalność tego artysty z trochę szerszej perspektywy niż tylko jako na twórcę znanych obrazów, grafik i obiektów pop. Andy Warhol studiował projektowanie graficzne. Od początku pracy w Nowym Jorku (1949/1950) stał się znanym, poszukiwanym i dobrze opłacanym designerem. Nie stosował jednak żadnej z metod reklamowych, które realistycznie czy naturalistycznie przedstawiają przedmiot reklamowany. Nie używał fotografii ani nie był zainteresowany samym obiektem reklamy, doprowadził jednak do mistrzostwa umiejętność roztaczania intrygującej atmosfery wokół reklamowanego przedmiotu. Jako znakomity rysownik, operujący piórką, akwarelą, tuszem, techniką lawowania i collage'em, potrafił nadać damskiemu butowi wymiar magicznego przedmiotu. Bez zażenowania transponował Hamletowskie zdanie - to be or not to be (być albo nie być) w podpis to shoe or not to shoe (obuwać czy nie obuwać), aby opatrzeć nim rysunek pantofelka na obcasie. Z ulotnego rysunku czynił aforyzm, drobną kpinę i pomost do przeszłości. Z lisią intuicją nauczył projektantów mody używać chwytów wielkiej sztuki. Okres ten nazywany jest przez jednego z biografów Warhola, J. Baal-Teshuvę, okresem pre-pop. Możemy jednak odnieść wrażenie, że ta perfekcyjna gra znużyła Warhola dosyć szybko. Świadomy dwuznaczności każdej reklamy, dostrzegł w niej możliwość popularyzacji „wszystkiego” i siłę działania w przeciwną stronę. (slajd 44)
- Rihard Hamilton- (slajd 45-48) Nauczyciel pyta uczniów o cechy charakterystyczne widzianych dzieł
- angielski malarz, specjalista od grafiki książkowej, projektant sprzętów powszechnego użytku, teoretyk, a także nauczyciel w szkole artystycznej w Londynie. Można o nim powiedzieć iż traktował „sztukę” ogłoszeń, rysunków technicznych, fotografii prasowej, reklam, filmów rysunkowych instrumentalnie, jako coś wymagającego przetworzenia. W 1957 roku sformułował definicję pop-artu. (slajd 49)
- Eduardo Paolozzi (1924- 2005) (slajd 50-51)
- Nauczyciel pyta uczniów o cechy charakterystyczne widzianych dzieł
- rzeźbiarz szkocki, jeden z założycieli Independent Group (lata 60). Czerpał z ikonografii okładek powieści kryminalnych, tatuażu, loteryjek, filmów z Myszką Miki, retuszu drukarskiego. Początkowo działał jako malarz i projektant, później jako rzeźbiarz. Znany jest m. in. z rzeźb postaci ludzkich, łączących realizm z elementami kubizmu. Niektóre jego prace to: mozaika na ścianie stacji metra londyńskiego Tottenham Court Road; projekt okładki płyty Paula McCartneya „*Red Rose Speedway*”; pomnik Newtona przy British Library w Londynie; rzeźba „*Rybak*” przy stacji londyńskiego metra Euston Station. (slajd 52)
- Edward Kienholz (1927-1994), (slajd 53-55)
- Nauczyciel pyta uczniów o cechy charakterystyczne widzianych dzieł
- dzieł tego twórcy pomimo wspólnych wystaw z Warholem nie można jednoznacznie zaliczyć do pop-artu. W swych pracach podjął on próbę oceny amerykańskiej rzeczywistości. Funkcją jego dzieł było wykrzyczeć obrzydzenie. Do najśłynniejszych prac artysty należą: „*Roxy's*” (1961), „*Szpital stanowy*” (1964), „*Jadłodajnia*” (1965), „*Barney's Beanery*” (1965), „*Kastracja Murzyna*” (1971). (slajd 56)
- Roy Lichtenstein (1923-1997)- (slajd 57-60)
- Nauczyciel pyta uczniów o cechy charakterystyczne widzianych dzieł
- czerpał inspiracje z reklam, mass-mediów i przede wszystkim komiksów, z których przejmował elementy formalne (czarny kontur, spłaszczenie koloru) i motywy, a także

słowa („*Whaam!*”, „*Maybe he Became ill and Couldn't Leave the Studio*” (1965). Do najsłynniejszych prac artysty należą: „*Blondynka oczekująca*” (1964), „*Dziewczyna ze wstążką we włosach*” (1965). (slajd 61)

- Claes Oldenburg (ur. 1929) (slajd 62-66)
- Nauczyciel pyta uczniów o cechy charakterystyczne widzianych dzieł
- artysta znany z realizacji trójwymiarowych, absurdałnych, dostarczających wrażeń dotykowych wyłącznie przyjemnych, z przedmiotów elastycznych, miękkich. Jego twórczość jest oceną urzeczowionej cywilizacji, stąd częste przejście od apoteozy do ironii. Do jego prac należą m.in. *Nożyczki* (1963), z miękkich wypchanych tkanin, powiększone pospolite przedmioty do nadnaturalnych rozmiarów, np. „*Gigantyczny worek do lodu*” (1979) wielokrotnie wyższy niż postać ludzka, pomnik przedstawiający pomadkę do ust (1969). (slajd 67)
- George Segal (ur. 1924) (slajd 68-73)
- Nauczyciel pyta uczniów o cechy charakterystyczne widzianych dzieł
- występował wspólnie z Warholem, jednak jego dzieł nie da się jednoznacznie zaliczyć do pop-artu. Zastąpił z przedstawiania gipsowych odlewów postaci ludzkich w powszednich sytuacjach, w towarzystwie przedmiotów takich jak meble, narzędzia. Jego bohaterowie są pochwałą potoczności, nie upiękzonego gestu, znużenia i prostej godności ludzkiej np. „*Stacja benzynowa*” (1964). (slajd 74)
- Jasper Johns (ur.1930)- (slajd 75-80)
- Nauczyciel pyta uczniów o cechy charakterystyczne widzianych dzieł
- Amerykański malarz, rzeźbiarz i grafik. Postawił tezę, iż obraz sam dwuwymiarowy jak mapa, flaga, tarcza strzelnicza jest neutralny i zamknięty, i właśnie te cechy dają się wykorzystać pozytywnie jako projekcja znaku pochodzącego z codziennego otoczenia. Od 1954 rozpoczyna cykl malarski flagi amerykańskiej, tarcz strzelniczych i cyfr. Do najsłynniejszych prac artysty należą: „*Target with Four Faces*” (1955), „*Flashlight*” (1958), „*Between the Clock and the Bed*” (1981), „*Racing Thoughts*” (1983) (slajd 81)
- Robert Rauschenberg (ur.1925) (slajd 82-85)
- Nauczyciel pyta uczniów o cechy charakterystyczne widzianych dzieł
- amerykański twórca, który podróżował, współpracował z grupami baletowymi i kompozytorami, brał udział w manifestach artystycznych, uczestniczył w organizacji EAT (Experiment in Art And Technology), a także tworzył w różnorodnych technikach kompozycje na pograniczu malarstwa, rzeźby, fotografii i grafiki reklamowej. (slajd 86)
- Na podstawie zadania domowego i widzianych dzieł uczniowie wymieniają cechy Pop-artu
- Uczniowie rozwiązują krzyżówkę podsumowującą lekcje, w tle projekcja pomagająca w rozwiązaniu (slajd 87-102)

1. Jedna z cech z Pop-artu
2. Lata rozkwitu Pop-artu w XX wieku
3. Tytuł filmu undergroundowego Warhola
4. Nazwa zespołu muzycznego wypromowanego przez Warhola
5. Co było źródłem natchnienia dla twórców
6. Jaki był Pop-art. Pod względem finansowym?
7. Okoliczności powstania Pop-artu
8. Co było źródłem twórczości Roya Lichtensteina
9. Jaką ideę życia powielają dzieła
10. Kraj w którym rozwinął się kierunek
11. Autor Puszki Zupy Cambell
12. Kto mógł być artystą?
13. Aktorka uwieczniona na dziełach Warhola
14. Jeden z przedstawicieli
15. Jak produkowane były dzieła?

				1.	s	e	x															
		2.	s	z	e	ś	ć	d	z	i	e	s	i	a	t	e						
		3.	t	h	e		c	h	e	l	s	e	a		g	i	r	l	s			
4.	v	e	l	v	e	t		u	n	d	e	r	g	r	o	u	n	d				
	5.	w	s	z	y	s	t	k	o													
	d	o	c	h	o	d	o	w	a													
	b	o	o	m		g	o	s	p	o	d	a	r	c	z	y						
									8.	k	o	m	i	k	s	y						
		9.	k	o	n	s	u	m	p	c	y	j	n	y								
									10.	u	s	a										
		11.	w	a	r	h	o	l														
									12.	k	a	ż	d	y								
									13.	m	a	r	l	i	n		m	o	n	r	o	e
14.	h	a	m	i	l	t	o	n														
									15.	m	a	s	o	w	o							

- Sprawdzenie krzyżówki